

Eric Tomas de Saint Maur

NAJSTAREJŠI ZNANI SPOMENIK SLO-VENETSKEGA JEZIKA – LEX SALICA

Summary

THE OLDEST TESTIMONY OF THE SLOVENETIC LANGUAGE – LEX SALICA

Ancient Salian Penal Code prescribes fines for criminal offenses and committed crimes. The manuscript is written in a pretty rough Latin, the text itself abounds of vernacular Slovenetic legal notions that are marked with: Mal, mal., Malb., Mallobergo, which should mean Mallberg, an expression for which there is no manuscript of entry, but shows that there is a subsequent German interpretation, according to which everything must be German, then therefore of the old Frankish origin, language which is hardly known. These notions can be understood on the basis of Slovenian language and other Slavic dialects.

The Code was written about year 422 after Chr., before the appearance of conqueror Chlodwig, when Franks did not have any kings, but only the heads of the pack conquests. It was written by four wise men, who were experienced in law. All four of them wear Slovenetic names. If one supposes, that legal concepts in vernacular Slovenetic language had to exist at least for 100 years before they were written down around year 422 in Lex Salica, yet they have easily existed even 1000 years before, then we have, in front of us, the oldest testimony of Slovenetic legal language, at least from the year 322 after Chr., which means a document much older than the famous Breginian monuments.

Lex Salica, Salijski Franki in Sloveneti

Za Salijce imajo Salijske Franke, tiste prvotne Franke, katerih bijar (= prebivališče) in dom sta sicer neznana. Nekateri jih vidijo v Frankovskem okrožju, drugi ob reki Rajni, tretji jih stavijo na področje današnjega mesta Trierja in Ardenskega gozda vse tja do Brabantske pokrajine. Ali imajo morda ime po reki nem. Saale, Sale, (svn. Zali, Zilji), v dolini katere so bili morda nekdaj prebivali? Vendar je v srednji in zahodni Evropi več rek s tem imenom.

Vsepopod ondod so bili od nekdaj živeli vinedski rodovi. Od Salijskih Frankov naj bi izviral tki. Salijski kazenski zakonik, imenovan Lex Salica, prastari spomenik zapisanih zakonov, pisan v precej polomljeni latinsčini, v besedilo pa so vmešani številni slo-venetski pravni pojmi. Napisan je v duhu neizobraženega in svobodnega ljudstva. Ta zakonik so bili menda napisali pred časom osvajalca Chlodwiga, okrog leta 422, ko Franki še niso bili imeli kraljev, marveč samo vodje in so bili junaki. Zakonik so dali napisati štrim

uglednim možem po imenu Bodogast, Saligast, Vidogast in Visogast, ki so bili črpali iz ljudskih običajev in navad ter iz njih spisali zakonik v zelo pokvarjeni latinsčini, ki se je kasneje, večkrat razširjen, obdržal v svojih delih vse do enajstega in dvanajstega stoletja. Znano je, da so ga že pod kraljema Childebertom (leta 511) in Clotarjem (leta 558) še precej razširili. V petem in nato v naslednjih stoletjih so mu sledili mnogi zakoniki, večinoma še strožji po vsebini, ki pa so kljub temu kazali malo več omike, npr. Ripuarijski zakonik, zakonik Vzhodnih in Zahodnih Gotov, Frizijcev, Bavarcev, Alemanov, Sasov itd. Ako predpostavimo, da so bila ta pravna določila s svojim slovenetskim pravnim izrazoslovjem obstajala vsaj že sto let prej, preden so jih bili zbrali v zakonik (zlahka pa so obstajale tudi tisoč let prej), potem imamo pred seboj pisna pričevanja o slo-venedskem jeziku, približno vsaj iz časa okoli leta 322 po Maz. Imena z drugim delom na -gast so bila takrat precej razširjena na tistem področju, pa tudi izven njega jih srečujemo, npr., Ratgast, Altgast, Hruotgast, Uargast, Uagast ipd. Spomnimo naj tudi na rimljanskega državnega vojskovodjo Arbogasta (MAGISTER MILITUM, † 394 po Maz.). Ta imena se pojavljajo v dolgem časovnem razponu, kar kaže, da pričajo za mnogo starejše obdobje germanskega (a ne-alemanskega in -nemetskega!) poimenovanja oseb. V starem pravem pruskem jeziku pomeni gastō [zvalnik m. sp. v dvojini (edn. gasts, mn. gastai)] svet, ravno zemljišče, meje. Besedo poznajo tudi češki, poljski, ruski in ukrajinski jezik v podobnem pomenu ter kot pusto zemljišče ipd., najdemo jo raztreseno po Evropi, kjer Alemanov in Nemetov, kakršne poznamo danes, nikoli ni bilo npr. v Albaniji, Črni Gori, Grčiji itn. Na Iberskem polotoku slišimo npr. glagol ,gastar‘ porabiti, zapraviti, iztrošiti itd. Vidimo torej, da se uporabe besede med seboj smiselno ujemajo, ako ravno na velikih prostorskih oddaljenostih. Vsepovsod tam pa so bili izkazano Slo-veneti, -vandali, -vandaluzi.

Kakor moremo pričakovati pri surovih in neizobraženih ljudstvih, obravnava zakonik samo surova hudodelstva in zanje predvideva kazni. Tako je bila npr. za uboj predpisana zgolj globa (nem. Wehrgeld, denar za bran storilca, -cev, da so se prizadeti sorodniki in pripadniki ubitega odpovedali planiti nadenj, -e z orožjem, da ne bi zaratovali (dolenjsko narečno) ter da so se odrekli krvnemu maščevanju). Višina globe je bila odvisna od položaja, spola in starosti žrtve. Za telesne poškodbe in rane so bile predpisane denarne kazni in za vsak ud posebej je bila določena cena. Tudi ostala hudodelstva je bilo potrebno poravnati z globo in ako imamo pred očmi tedanje pomanjkanje denarja pa tudi poštenje naših prednikov, se nam ta način kaznovanja ne more zdeti čuden. Hkrati najdemo v zakoniku prve sledi tki. ordalij tj. Božje sodbe v ognju ali vodi (podobno kot pri starih Izraelcih s prekleto vodo, preizkušnjo, kateri so bili judovski templarji podvrgli Jožefa in Marijo, Jezusova starša).

Sodniki so bili med seboj najbrž znali latinsko, a so v sporih med strankami morali poznati tudi govoricu ljudstva. Za ta namen v zakoniku kar mrgoli od tki. malbergskih besed iz ljudskega govora, tj. posebnih pojmov za različna kazniva dejanja. V raznih izdajah so takšne besede označene z ,mallobergo, malb., mal‘. Zakaj jih razlagalci Lex Salice imenujejo malbergske ni jasno, saj razen učenjaških teženj v smeri »vse mora biti alemansko-nemetsko« ni nikjer kakršnega koli rokopisnega namiga o nekem Mallbergu; za to pa moremo vzeti poznolatinjski pojem ,mal‘ kot navadni latinski ,MALE‘, kar razumemo kakor: Naravnost,

po navadi, ljudsko, iz ljudstva ali pa da so iz ‚malega brega‘ (navadno ljudstvo) v nasprotju z ‚visokim bregom‘ (gosposka)? Dejstvo je, da jih do danes, kljub dolgoletnemu napornemu trudu in rodovitni domišljiji marljivih nemških učenjakov niso uspeli vseh poalemaniti oz. -nemetiti. Morda pa je bil, že dolgo tega, rešil uganko bistrourni Franc Jeza, ki je v koroško-nemškem domovinskem zborniku naletel na obravnavo E. Kranzmayerja o izvoru k. i. ‚Mailsberg‘ in sorodnih imen na Koroškem in Slovenskem. E. Kranzmayer ugotavlja, da vsa ta imena izvirajo iz staroslovenske besede ‚Maločemp‘ ali ‚Maločep‘, ta pa pride iz starosevernjaške besede ‚mal‘ (gotško mathl) za sodni zbor, sodišče ali sodno poravnavo ter iz severnjaške (danske) besede ‚kamp‘ (nem. Feldstein, Wackenstein, kar ustreza slovenski besedi mejnik). Sorodni slovenski besedi sta ‚kembel pri zvonu‘ in ‚kemba‘ (brenta, kad, čeber), najbrž zato, ker se od zgoraj navzdol širi; morda tudi (konjsko) ‚kopito‘; starosevernjaška beseda ‚koppustein‘ (*o. i. Kopusnik, Kopusar?) pa pomeni okrogli kamen. E. Kranzmayer je tudi dokazal, da so kraji s takimi imeni v bližini nekdanjih prednostnih dednih posestev koroških kosegov (*kosezov)- edlingov ter nekdanjih kraljevih posestev, pa tudi v bližini nekdanjega knežjega kamna na Gosposvetskem polju, kjer so bili ustoličevali karantanske kneze. Pri ‚mal(o)čempih‘ ali ‚maločepih‘ je šlo torej za sodne kamne ali sodne stole, kjer se je bili zbiralo koseško ljudsko sodišče (sodni stol) iz ondišnje okolice. To Kranzmayerjevo ugotovitev je skušal B. Grafenauer, gotovo po ‚službeni dolžnosti‘ pobiti, a so bile njegove trditve neprepričljive, poleg tega niti ne držijo. Britanci poznajo npr. o. i. Campbell, kar pomeni nekako: Na ledini, zemljišču zvon. Glasovno se pokriva s svn. kembel in kemba, pa tudi po obliki, saj je zvon zgoraj ozek in širok spodaj. Campbell ima torej neko povezavo s sodnim kamnom ali sodnim stolom in s kosezi. No, pa smo razvozlati še eno skrivnost Lex Salice z dejstvi, ki se odlično ujemajo s pomenom in vsebino te obravnave ter jo, kot pravilno, potrjujejo! V številnih alemansko-nemških listinah najdemo še mnogo stoletij po tem izvirne slo-venetske pravne pojme, kakor hitro alemansko-nemški jezik zanje ni imel priročnih izrazov. Ti pa se pojavljajo toliko bolj pogosto, kolikor dlje gremo nazaj v preteklost, kar je za pričakovati.

Učenjaki se še danes pripravajo, katerim jezikom pripadajo te besede ter jih iz previdnosti pripisujejo Keltom (ker jih ni nikjer v celinski Evropi!), deloma tudi frankovskemu jeziku, a slednjemu z zelo posiljenimi tolmačenji. Grimm razlaga npr. ime Visogast kot frankovsko-nemško iz nem. die Wiese = travnik ter nem. -Gast = gost). Torej travnik, ki gosti – ja koga drugega kot – živino. Torej mož, ki ima mnogo trave in zato goji veliko živine! Tukaj delujejo dogmatske plašnice iz Pripjetskih močvirij, katere so si bili sami nadeli ob podpiranju svojih oblastnikov ter za poniževanje Slovenetov! V resnici pa so te besede slovenetske. Kot značilen primer naj navedemo besedo ‚krevbeba‘, katere doslej ni premogel nihče razvozlati, čeprav je znano, da pomeni prikrivanje umora. V Capitulare II, tč. 5 se glasi: ‚De crevbeba. – Kdor ubije svobodnjaka, najsi bo v gozdu, najsi bo na kakšnem drugem kraju in ga, zato da bi to prikri, sežge, plača 600 soldov; kdor ubije žensko istega stanu, plača 1800 soldov kot globo.‘ – Pojem ‚krev, (= kri, kæræv) je znana vsakemu govorcju slovenskih jezikov, ‚bebiti‘ pozna Slovenec v izvirnem pomenu kot ‚preslepiti, imeti za bebca, prevarati‘. Izraz ‚crevbeba‘ je v slovensčini točno geslo za ono, kar prastari zakonik sicer opisno podaja. Ako pa zakonik uporablja tam, do koder latinsčina ne seže, čisto slovenske pravne pojme,

potem to neizogibno pomeni tudi, da so bili ondod živeli Sloveneti (Vinedi, Veneti), kar potrjujejo tudi krajevna imena. Na salijskem področju se je nahajala Vinedska Marka (kot mejna pokrajina) in ime »Hassengau« tj. chasa (ki pomeni en oddelek vojakov, prim. tudi angl. to chase ali fr. chasseur) je na Balkanu še danes v uporabi ter nem. -gau = okraj, okrožje. Ob Saali, Sali so v uporabi imena, ki ne dopuščajo nobenega dvoma o tem, da morejo biti samo slo-venetska kot npr.: Borove, Borlitzgen, Zcörnitz, Delič, Horken, Ilava, Krikovo, Lezkove, Lobič, Lunovo, Mezoburium (Mezibor, Merseburg), Trebitz, Wese (ves, vas) in še mnogo drugih. V ljudsko-narodnem pogledu je znano, da so tam bivali Sloveni, večinoma Sorbi, kajti o tem pričajo stari letopisci in je v raznih listinah pogosto govora o »REGIONE SLAVORUM«. Približno na sredini šestega stoletja je živela množica Slovenov še onkraj Labe; okoli leta 561 so prištevati celo, kasneje sorbsko deželo k Turinskem (nem. Thüringen). Einhard (VITA CAROLI MAGNI) navaja Zalo, Ziljo (nem. Saale) kot mejo med Turinskem in Sorbi. Slovenetska gesla pričajo za to, da so bili že najmanj okoli leta 400 po Maz. Sloveneti prebivalci pokrajine, ki je dobila ime Spodnja Frankija in niso imeli samo kazenskega zakonika, poznali so tudi najmanj dve vrsti denarja »soldi« in »dinari« s katerimi je bilo mogoče poravnati skoraj vsa hudodelstva. V »Lex Salica« najdemo še najmanj sto gesel iz pravnega izrazoslovja, ki so razumljiva Slovencem in Čehom ter imajo pri obeh enak pomen, kot npr. »druce« (= drug, druh, tovariš), »hallus« (= haluz, šavje), »kletis« (= klet), »schodo« (= škoda), »sonnis« (= zona, strah), »voronio« (= vran, -ec, črn konj). Od tega zakonika se ni bil ohranil noben izvornik, zato je ostaja vprašanje odprto, v katerem jeziku je bil morda prvotno napisan. Obstajajo razmeroma številne rokopisne inačice, katerih besedila pa niso enotna, ampak so v nekaterih prepisih manj pomembni člani izpuščeni, pa tudi gesla niso pri vseh enotna. Tako imajo nekateri prepisi namesto soustvarjalca Bodogasta vpisanega nekega Arogasta. V našem primerku, ki je iz opatijske knjižnice v St. Gallenu, Švica [prepis je spisal en mož po imenu Wandalgarius (!), leta 794. Po langobardski obliki črk je moral biti najbrž iz nekega kraja ob Jadranu ali iz sev. Italije], navajamo iz tabele VIII, besedilo na prvi strani:

»IN NOMINE DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI INCIPIUNT TITULUS LEGIS SALICE:

I. DE MANNIRE. SI QUIA AD MALLUM LEGIBUS DOMINICIS MANNITUS TUERIT, ET NON VENUERIT, SE CUM SUNNIS NE DETENUERIT, SOL. XV. CULPABILIS JUDICETUR. ILLI VERO, QUI ALIO MANIT ET IPSO NON VENERIT, SE CUM SUNNIS NON DETENUERIT, SOL. XV. ET CUI MANUIT, CONPONAT.

II. DE FURTIS PORCORUM. SI QUIS PORCORUM LACTANTEM DE CRANNE FURAVERIT ET EI FUERIT ADPROBATUM, MAL **CHRANNE CHALTI, RECHALTI**, SOL. III. CULPABILIS JUDICETUR. SI QUIS PURCELLUM FURAVERIT, QUI SINE MATERE VIVERE ET EI FUERIT ADPROBATUM, MAL **HIMNESTECA**, SOL. I. CULPABILIS JUDICETUR, EXCEPTO CAPITALE ET DILATURA. SI QUIS BIMUM PORCUM FURAVERIT MAL **IN ZIMIS SVIANI**, SOL. XV. CULPABILIS JUDICETUR EXCEPTO CAPITALE ET DILATURA.« Besede, ki smo jih poudarili, se nahajajo v II. delu, ki obravnava krajo svinj. Prvi člen se glasi: »Ako nekdo ukrade pujska, ki sesa ter se mu to dokaže, kar se splošno imenuje **chranne chalti, rechalti**, se oglobi s XV soldi. Kakor vse kaže, pomeni **Chranne chalti**, »odrezati od prehrane«, kajti hrana pomeni v

slovenskem jeziku jedilo, jestivo; »kalčiti« pa je moralo nekoč pomeniti »rezati, odrezati« Slednji pojem se je ohranil za skopljevalca svinj do danes. Poznamo tudi pojem »klati-ti«, npr. sadje z drevesa, kar popolnoma ustreza kaznivemu dejanju odtujitve še sesajočega pujska od matere svinje, kar med hranjenjem. Pri zahodnih in sev. Slo-venetih je znan premet glasov v zlogih, npr. Stari grad postane Stargaard itd., to ni nič novega. »Rechalti« je manj razumljivo, morda je nekaj podobnega, kakor »(p)reklati-ti«, tj. vzeti od svinje in dati lastni svinji ali pd. V rokopisu, ki se hrani v Sens-Fontainebleau-Paris piše chrinne chulti. »Huli-ti« je po slovensko »sprenevedati se, delati se kakor da, zatajiti«. »Čula« sicer v slovensčini pomeni »svinja«, »čulek« pa »prasec, merjasec«. Dalje: Na Sp. Štajerskem je bil in je morda še vedno znan izraz »trpim kot črna gruda«. Poznamo različice npr. ». . . kot črna živina, ... kot zamorc« ipd., kar je, kot vse kaže, zgolj odmev prastarega pravnega pojma, ki je podan v Lex Salica kot *chrene chruda*. Jezikoslovec Grimm (v »Rechtsaltermeyer, str. 116) ta, zanj tuj pravni pojem razlaga kot »reines Kraut« (= čisto zelišče, čista trava), čeprav je takšna razlaga v popolni opreki s pravno vsebino zakona, ki obravnava plačilno nesposobnost dolžnika za plačilo tki. Wehrgelda. Kadar pa je tak nenavaden pravni pojem znan na dveh, med seboj tako zelo oddaljenih krajih, potem more to pomeniti samo, da je bil ta pravni pojem med starimi Sloveneti splošno znan. V drugem kazenskem stavku piše »*himnes theca*«, ki govori o tatvini že odstavljenega odojka in pomeni, kot kaže »zimski detka, dete, deca«, prim. npr. Himalaja, H/Z, dežela zime ter refleks th/d, tj. kar je v slov. mehko postane v nem. trdo in obratno.

V tretjem kazenskem stavku se obravnava tatvina ene že dveletne svinje. Geslo »*in zimis sviani*« pa ne govori o dvoletni svinji, ampak o »*svinji stari eno zimo*« in je na videz v nasprotju z odmero globe. Vendar se popolnoma sklada z domačo razlago, kajti pred sto leti se je moglo na spodnjem Štajerskem še čuti, da kmeti ne določajo starosti svinj po koledarskih letih, marveč po preživetih zimah. Prva zima ne šteje. Tako je npr. pujssek, povržen spomladi, v naslednji zimi sicer dvoleten, ampak samo enozimski, saj ima šele eno polno zimo za seboj. Tako se najlažje razloži časovna razlika med latinskim in slovenskim besedilom. Poleg tega ta ugotovitev ni osamljena. Že v pesnitvi Edda (*Veda), ki kaže izredno veliko slovenetskih jezikovnih vplivov, vidimo, da Germani niso šteli po dnevih, marveč po nočeh in temu ustrezno leta ne po poletjih, temveč po zimah. To potrjujeta tudi Tacitus v »GERMANIA, 11. poglavje« in Julij Cezar v »DE BELLO GALLICO, 6. knjiga«. Mesto v zakoniku je torej neustrezno obrazloženo, saj sledi komaj odstavljenemu odojku kar dvoletna svinja, katero je že samo zaradi teže in telesne moči živali težko ukrasti. Ta časovni preskok se je zgodil najbrž iz nerazumevanja slovenskega gesla, ki govori o enozimni svinji. Da pa je to geslo brez vsakega dvoma slovensko vidimo iz besed »zima, zimni«, ker sta si besedi st. gornje nem. »swina« in slovensko »svin(j)a« podobni, ja istovetni. Vendar je z imenom Salijci povezana še ena zanimivost (pravzaprav sta kar dve): Strabon in Appianij že za časa Rimljanov omenjata Salasse (Σάλασσοι), ki da živijo v sosedstvu z Japodi. Torej jih moramo iskati v hribovitem svetu od Senožec do gore Orljak. Njihova naselja so se torej nahajala v onem okraju, v katerem danes stojijo vasi Gaberče, Volče, Leseče, Slavina, Selce, Sv. Peter, Kal, Bitnje na desni strani ceste, ki drži iz Postojne v Reko, dalje proti zahodu v hribovitih krajih, kjer so danes sela: Vatovlje,

F. A. Brockhaus' Geogr. artist. Anstalt, Leipzig.

HISTORISCHER VERLAG BAUMGÄRTEL IN BERLIN.

Zemljevid Italije pod cesarjem Avgustom

Brezovica, Tuhle, Matera, Graniše, Malehoče, Brdo itn., torej v okrožju od Rakitnika, ki stoji ob cesti držeči od Postojne do Reke, do ceste, ki drži iz Trsta skozi: Boršt, Hrpelje, Materijo, Zabonje in se pod Rupo zveže s postojnsko-reško cesto. Appianij piše, da je preko njihove zemlje držala trgovinska cesta, na kateri so bili prijemali rimske tovornike in od njih terjali pristojbine in trgovino. Za to lego Salasov govori okolnost, ker Appianij opisuje njihova sela kot ležeča na hribih v nedostopnih rebrih ter so se zato mogli preživljati le z živinorejo, da so bili »za lazani« ter da so prebivali v »za lazih«.

Cesar AUGUSTUS je bil Salase premagal potem, ko so se mu bili dolgo in hrabro zoperstavljali in tudi to šele s tem, da jim je odrezal dovoz soli, katere niso bili imeli in so jo bili dobivali iz primorskih trgov. Druge Salase omenja Strabon pod peninskimi Alpami – pod južnim obronki gore Mont Blanc v dolini skozi katero teče reka Duria. Njihovo glavno mesto je bilo AUGUSTA PRAETORIA, današnja Aosta (Italia). Že leta 143 pred Maz. je bila ta mali narod zadela železna roka Rimljanov, ko jim je bil konzul Appius Claudius vzel zlate rudnike.

Ne daleč od tod v valiskem kantonu (Švica, Wallis) so še v prejšnjih stoletjih živeli Sloveneti in najdemo skažene slovenetske ostanke v okolici Anniversa, v Sedunu (danes ponem. Sitten), prim. kraje Sedovo, Sedunje na Štajerskem. V tem gorskem zakotju najdemo tudi Leponte in Vibere, katere imajo v starini pisatelji za Tauriske. Iz venetskega okrožja so se dvignile venetske naselbine v danes švicarske Alpe. Leponti so bili na vzhodu mejili na Salase, tedaj so bili stanovali okoli jezera LACUS VERBANUS (sedaj lš. Lago Maggiore), njihovo glavno mesto je bila Oscela (danes lš. Domo d'Ossola). Zato imamo tam blizu tudi Vintschgau, popačeno iz nem. *Windisk-gau Vinedska krajina, dalje je tam Venetsko jezero, rimlj. LACUS VENETUS (danes Bodensko jezero, ZRN, kar pomeni »vodeno jezero«!) ter druga rimska imena za Venete, Venonetes, tj. Vendiske, venedske ljudi. Vse prednje potrjuje še danes tudi ime »Wendengletscher« Venedski ledenik, na tromeji kantonov Uri, Bern in Unterwalden. Tudi »ACTA MURENSIA« (Kopp, VINDISIAE) je ohranila vest o Slo-venedih, v kateri je govora o »HOMINES, QUI VOCANTUR WINDE.« To niso bili poznejši naseljenci, marveč ostanki pravenetskih prebivalcev. Za slo-venetskost Lepontov govori tudi dr G. C. Tomezzoli, ki navaja prof. Danielssona »Zu den venetischen und lepontischen Inschriften« ter C. Paulija »Altitalische Forschungen« idr.

Na vrhu gore in prelaza Brenner, kjer so bili prebivali Strabonovi *Βρεῦνοι*, najdemo leta 757 po Maz. in še kasneje (Albrecht Dürer) slovenetske prebivalce Cato je imel peninske Salase za »TAURISCAE GENTIS«. Druge Tauriske navaja Strabo v okolici Nauporta (Vrhnika). Po Pliniju so se bili tudi Karni nekdanj imenovali Tauriski: »CARNI QUONDAM TAURISCI, TUNC NORICI« (Hist. nat. III, 20) in Strabon (IV., 27) piše, da so tudi Taurisci noriske narodnosti. Jakob Lorber pove, da so nekdanji Tauriski danes Štajerci. Julijske Alpe so se bile pred Julijem Cezarjem imenovala Venetske in Karnijske (!), podobno, kakor se je bil Baltik imenoval »SINUS VENETICUS«, tj. Venetski zaliv ter Bodensko jezer »LACUS VENETUS«, vse to po Venetih, ki so bili ondod nepokaženi živeli. Ker imata Strabon in Plinij Noričane za Slovenete ter noriske Tauriske za enake, so bili torej Tauriski tudi Sloveneti in SALASSI MONTES PENINES oddelek noriskih, saj bi jih bila v nasprotnem

Zemljevid rimskih in germanskih pokrajin za časa cesarja Trajana.

primeru prištevala k Ligurom, katere sta bila dobro poznala. Današnje Gardsko jezero se je bilo nekoč imenovalo »LACUS BENACUS«, kar zveni zelo podobno kot Vena(ti)cus jezero, z izpadom srednjega zloga -ti- ter betatizmom, morda prav zaradi razlikovanja s »SINUS VENETICUS« in »LACUS VENETUS« itd. Dalje severno in severovzhodno od Auguste Praetorie najdemo mesto Vindonisso, pokrajino Vindelicijo, mesto Augusta Vindelicorum, veličastno goro nem. Gross Venediger (Veliki Vened) itn. Skratka, vse tam naokoli mrgoli od sledi po Venetih. S stališča slovenske zgodovine je popolnoma neraziskano hitro širjenje Gotov proti zahodu, severu in jugu ter prevzemanje gotskega slovenskega narečja širom po Evropi. Za Gotom sorodne rodove imajo med drugim tudi slo-venetske Burgunde in Vandale. O obeh slednjih pa že dalj časa vemo, da so bili Sloveneti. To samo še dodatno potrjuje našo domnevo. Danes celo na majhnih razdaljah v majhni Sloveniji še vedno nastopajo tako zelo velike razlike med slovenskimi narečji, da bi potrebovala npr. star Prekmurec in star Primorec tolmača, ako bi se hotela sporazumevati samo s svojima narečjema. Zato nas sorodnost gotskega narečja s slovenskimi narečji ne more presenetiti. To pokaže že površna primerjava gotskega in slovenskega jezika, čeprav leži med njima okoli 1500 let! Gote, nekdanje Gete, si že od nekdanje lastijo Nemci. Goti so tudi del danskega in švedskega naroda. Sami Goti so bili torej, enako kot Veneti in Vandali, prevzeli danski ali švedski jezik.

Zemljevid frankovske države pod Merovingi pa do Karla Velikega, v letih 486 – 768 po Maz.

Franki pa so bili po vsej verjetnosti najprej Branki (Branilci, Braniki), vsaj v velikem delu. Primerjajmo samo k. i. Vransko s ponemčenim Franzens-dorf! Franc Jeza piše v svoji knigi »Skandinavski izvor Slovencev«, da je maziljanska cerkev nadomestila slo-venetska svetišča sončnega boga Hora (Gora, tistega, ki je z-gor-aj), ki so se nahajala na hribih, gorah in gričih, tj. na višinah, kjer so bila bližje nebu in s tem bogu, s cerkvicami posvečenimi sv. Uršuli, sv. Urhu (sv. Ulriku), sv. Urbanu, sv. Juriju ter sv. Arehu, vsepovsod po sedanjem in nekdanjem slo-venetskem etničnem ozemlju, kar je vse ostanek imena sončnega boga Hora (Gora), Korsa, Khorsa, Horsa, Horsa (že v starem Egiptu v zvezi s sončnim bogom, kar znova s svoje strani potrjuje starodavnost Slo-venetov, Veničanov, Fenicianov ter njihovih vezi s starim Egiptom!). Isti pisec tudi izvaja ime Slo-veneti iz besede Sol(nce) in vendi torej Solvendi, tj. tisti, ki so se bili obrnili k So(l)ncu, ki so bili šli za So(l)ncem. Še v prejšnjem stoletju so Slovenci dolgo pisali So(l)nce, preden so jim bili zagnani jezikoslovci skrajšali ime v Sonce. V sebi vključeno ime boga Hora vsebujejo številna višinska imena, npr. Bo-hor, Po-horje, Horjul, Kuresček itn., daleč stran morda tudi otok Kors-ika, bajeslovna sončna ptica Garu-da, dalje o.i. Korsika itd. Branki, Franki gotovo niso bili na severu ali s.v. Evrope že v 1. stoletju po Maz. pomaziljanjeni, marveč so bili dolgo pogani, verjetno častilci

sončnega boga in so se za razliko od drugih sosednjih plemen zato bili imenovali *Solijski Branki ter obrušeno, z akanjem, v »Salijski Franki«. Za trajnost poganstva pričajo tudi Sasi, ki so bili tako dolgo ostali pogani, dokler jih ni bil šele Karel Veliki, z ognjem in mečem, prisilil v pomaziljanjenje. To je bil sicer malo daljši izlet proč od Lex Salice, potreben zato, da bomo vse skupaj bolje razumeli. In sedaj naslednja zanimivost: Prva kraljevska hiša v zgodovini Nemčije nosi ime po Salijcih. Nemci Salijce razglašajo za vzhodno frankovski rod. Najprej je veljalo, da izvirajo od Salijskih Frankov. Potem pa so to mnenje zavrgli. Salijce so bili menda imenovali le najbolj plemenite, ta najbolj »noble« izmed Frankov. Vendar ne izhajajo iz Nemčije, ampak, kot kaže, iz področja danes severne Italije, torej iz področja, kjer so zgodovinsko zaznamovani venedski Salijci! Nekaj vojvod v Karantaniji je bilo salijskega rodu! Salijec Konrad II. je bil postal kralj Italije in od leta 1033 naprej kralj Burgundije. Za Burgunde pa vemo, da so bili mogočni in – vandalsko-venetskega, tj. slovenskega rodu! Le nenaklonjeno naključje je hotelo, da Burgundi niso bili prevzeli še tistega ozemlja, ki je bilo takrat Francija. V takem primeru danes Francije ne bi bili niti poznali, ker bi bilo vse skupaj Burgundija! Burgundi so bili imeli namreč podoben dogovor s francosko vladarsko hišo, kot celjski grofi s Habsburgi in sicer, da v kolikor eni ali drugi ostanejo brez potomcev, prevzame vladarsko nasledstvo tisti rod iz dogovora, ki ima potomce. Oboje se je torej izteklo v škodo Slo-venetov, -vandalov, -vandaluzov, -vendejcev. Usoda! Sedež Salijcev je bil nato okoli mesta Speyer, v južni Nemčiji. Salijska dinastija je bila zatonila leta 1125.

Prav čudno bi bilo, ako bi se bilo v Evropi ime Salijec, -jci vsakokrat vedno znova porodilo popolnoma neodvisno od prejšnjih, tako rekoč iz nič, in to kar skozi tisočletja. Stranska pripomba: V starini so bili imenovali v Rimu Salijce marsove svečenike. Zanimivo pri tem je, da so ti svečeniki ob določenih praznovanjih peli pesmi, katerih zaradi visoke starosti že v Cicerovih časih ni nihče več razumel. Zato se je bil izkoval pregovor »peti salijske pesmi«, kadar je bilo čuti pomensko nejasna in zato nerazumljiva prepevanja.

Pri izdelavi gornjega poročila so bili uporabljeni naslednji viri:

- Allgemeine Weltgeschichte, III. Band, Das Altertum, Historischer Verlag Baumgärtel, Berlin 1884.
 Berlot Anton - Rebec Ivan, So bili Etruščani Slovani, Lipa, Koper 1984.
 CORNELIUS TACITUS, GERMANIA, Studienausgabe, 3. Auflage, Artemis & Winkler Verlag, Düsseldorf - Zürich 2003.
 Dankovsky Gregor Alois, Die Griechen als Stamm- und Sprachverwandte der Slaven, Belnay, Bratislava 1828.
 Einhard, VITA CAROLI MAGNI, Das Leben Karls des Großen, Reclam Verlag, Ditzingen 1986.
 GAIUS IULIUS CAEZAR, DE BELLO GALLICO, Commentaries on the Gallic War, Harper & Brothers, New York 1869.
 Grafenauer Bogo, (ocene knjig) Wutte Martin, Zur Geschichte der Edlinger itd., Zgodovinski časopis, Lublana 1951, str. 353 – 364.
 Illustrierte Geschichte des Altertums, II. Band, Otto Spamer, Leipzig, 1896
 Jaritz Thomas, Über die größtenteils slavische Abstammung der Bewohner deutscher Länder, Verlag und Druck von F. F. Hoffmann, Belak, 1853.
 Jeza Franc, Skandinavski izvor Slovencev, Etnografsko-jezikoslovna in zgodovinska študija, Graphis, Trst 1967.

- Jeza Franc, O ključnih vprašanjih rane karantansko-slovenske zgodovine, Editorial Baraga, Buenos Aires 1977.
- Kranzmayer E., Der Ortsname »Mailsberg« und seine Verwandten. Namenkundliches um die Kärntner Edling-Frage, Carinthia I, 140, 1950, str. 283–311.
- Lorber Jakob, Das große Evangelium Johannes, knige 1 do 10, Lorber Verlag, Bietigheim.
- MONUMENTA GERMANIAE HISTORICA, Hahnsche Buchhandlung, Hannover 1969.
- Neues Zeitungs- und Conversations-Lexicon oder Handwörterbuch, 5. del, Schrämblische Druckerey, Dunaj 1812.
- Röth Erich, Sind wir Germanen? Das Ende eines Irrtums, Im Röth Verlag, Kassel 1967.
- Schulz Joseph, Frankens mainwendische Namen, Slavica Verlag, München 1994.
- Staroslovan, 1913.
- Staroslovan, 1914.
- Strabon, Geogr. 4, primerjaj Plinij III. 19 in CAESAR DE BELLO GALLICO, pogl. 3.
- Tomas De Saint-Maur Eric, Ockhamova britev, Zamolčana slovenska zgodovina odkar človeštvo pomni pa vse do danes, Amalietti & Amalietti, Lublana, 2013.
- Tomažič Ivan – Tomezzoli G.C., The inscription Pauli No. 39, Zbornik mednarodnega posveta Sledovi evropske preteklosti, Jutro, Lublana 2003.
- Žunkovič Davorin, Die Slaven, ein Urvolk Europas, Brünn : in Kommission A. Piša, Kremsier 1910.
- Žunkovič Davorin, Die Slaven, ein Urvolk Europas, šesta izdaja, H. Slovák, Kremsier, 1911.
- Žunkovič Davorin, Die slavische Vorzeit : Grundlegende Aufsätze für die Renaissance der altslavischen Geschichte, Sprache und Kultur, Selbstverl., Maribor 1918.

Zahvala

Zahvaljujem se cenjenemu gospodu Dimitriju Kebetu iz Lublane za pomoč, ki mi jo je bil prijazno nudil s svojimi bogatimi zgodovinskimi viri.

Povzetek

Prastari Salijski kazenski zakonik (LEX SALICA) predpisuje globo za hudodelske in kazenske prestopke. Pisan je z roko v precej slabi latinsčini, v besedilu pa kar mrgoli od slovenetskih pravnih gesel, ki so označena z mal, mal., malb., mallobergo, kar naj bi pomenilo Mallberg, za kar ni nobenega rokopisnega vpisa, ampak kaže, da gre za kasnejše pristransko nemško tolmačenje, po katerem mora biti vse nemškega, tedaj torej frankovskega izvora. Ta slo-venetska gesla moremo na osnovi slovenskega in ostalih slovanskih narečij razumeti.

Zakonik je bil napisan okoli leta 422 po Maz., pred nastopom osvajalca Chlodwiga, ko Franki še niso imeli kraljev, ampak največ samo vodje osvajalskih krdel. Zapisali so ga bili štirje modri možje, ki so se spoznali na pravo. Vsi štirje imajo slovenetska imena. Če računamo, da so pravni pojmi v slovenetskem ljudskem jeziku morali obstojati vsaj že 100 let prej, preden so jih bili zapisali okoli leta 422 v LEX SALICA, čisto lahko pa so obstojali tudi 1000 let prej, potem imamo pred seboj zaenkrat najstarejše pričevanje o slovenetskem pravnem jeziku, najmanj iz leta 322 po Maz., kar je precej starejše od znanih Breginskih spomenikov.